

Zeta Höglund (1926)

Moskva och den proletära enhetsfronten

Denna skrift återger ett föredrag, som förf. hållit under den förflutna vintern i Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping, Örebro och ett antal andra platser i syfte att verka för en politisk och organisatorisk samling av den svenska arbetareklassen.

Samlingstankens uppkomst efter splittringen genom kriget.

Den tendens till en ny samling och ening av arbetarerörelsens länge splittrade krafter, som vi se framträda allt starkare under de senare åren i Sverge som i många andra länder, avspeglar den starka förändring i det yttre läget som inträtt under samma tid och framför allt i fråga om maktförhållandet mellan kapitalistklass och arbetareklass. Hur uppkom splittringen? Också den var väsentligen en följd av yttre händelsers, världskrigets, återverkan på arbetarklassen och dess socialistiska organisation. Visserligen hade det ända från arbetarerörelsens början funnits delade meningar inom densamma om taktiken, om de verksammaste och mest framkomliga metoderna i klasskampen, men dessa meningsbrytningar störde blott i ringa grad den organisatoriska enheten och ledde endast undantagsvis till en splittring — det var då i regel små anarkiserande och antiparlamentariska grupper, som skildes ut från socialdemokratien, och det hade föga praktisk betydelse. Först i och med världskriget och de problem, inför vilka detta ställde arbetareklassen, blev splittringen ett djupgående fenomen av ödesdigra art. Här blevo motsättningarna så stora., att de icke kunde möjliggöra fortsatt sammanhållning inom samma parti. Det ligger i sakens natur, att olika uppfattning i så centrala spörsmål i konkreta situationer, som om arbetareklassen skall delta i ett krig eller inte, om det skall stödja en regering som är medansvarig i ett världskrigs utbrott eller inte, om man skall bevilja krigsbudgeten eller inte, o. s. v. — att dessa diametralt motsatta uppfattningar om det aktuella ställningstagandet i en krigssituation icke gärna kunde rymmas inom ramen av samma organisation. Och när några år senare den ryska revolutionen under bolsjevismens inflytande utvecklade sig till en proletär diktatur, så blev även frågan om diktatur eller demokrati ett stridsämne inom arbetarevärlden, och den proletära rörelsen splittrades nationellt och internationellt. Det bildades vänstersocialdemokratiska, oavhängiga och kommunistiska arbetarepartier, som stodo i motsättning till vissa socialdemokratiska partiers patriotiska och demokratiska inriktning. Den kommunistiska Internationalen blev sammanfattningen av de mest avancerade av dessa partier — först mera lösligt förenade i Zimmerwaldbyrån — och dess främsta kännetecken blev dels kravet på en oförsonlig kamp mot kriget och dess ansvariga regeringar, det principiella avböjandet av det s. k. kapitalistiska fosterlandsförsvaret, dels erkännandet av den proletära diktaturen som ett nödvändigt övergångsskede mellan kapitalistisk och socialistisk samhällsordning.

Den kommunistiska rörelsen hade under sina första år en obestridlig, i vissa länder till och med stor framgång — det gäller' närmast en del av de krigförande länderna. Det berodde på, att kriget i dessa länder skapat en revolutionär situation. Den nöd och det elände, som följde i krigets spår, drevo massorna till förtvivlan, och revolten framgick som ett spontant resultat av denna stämning. Vi kunna erinra oss från vårt eget land, som dock låg relativt fredat för världskrigets härjningar, de stora hungerdemonstrationerna 1917, också de uttrycket för en stark jäsning i sinnena. Den kommunistiska rörelsen växte fram ur denna jordmån, och den bolsjevistikiska revolutionens konsolidering i Ryssland blev för många det handgripliga beviset på den proletära diktaturens väg som den rätta till arbetareklassens frigörelse.

Men efter några år inträder ett starkt omslag. Den revolutionära uppgångstid, som kännetecknats av omstörtningarna i Ryssland och Finland, i Tyskland och Österrike-Ungern, efterträdes av en epok av kontrarevolutionära segrar och reaktionära framstötningar nästan överallt. Borgarklassen, som en tid stått lamslagen och rådvill inför händelserna i Ryssland och Tyskland, började åter repa mod och organisera icke blott ett planmässigt motstånd men snart nog en hänsynslös offensiv för att helt återtaga sitt herravälde. Och den lyckas i stor utsträckning. Den vita terrorn segrar i Finland och hela raden av randstater runt omkring Sovjet-Ryssland. En kortvarig rådsdiktatur i Ungern förbyts likaså i ett vitt skräckvälde 1919, som ännu härskar. I Italien, där arbetarörelsens svåra splittring alltmer förlamar den proletära slagkraften, segrar fascismen 1921. Någon tid efteråt får Spanien en kapitalistisk militär diktatur. I Tyskland kännetecknas läget av en rad av stora politiska och sociala strider, under vilka arbetareklassen steg för steg tränges tillbaka ifrån den position som revolutionen 1918 givit den, och förra året väljes kaiserns vän monarkisten Hindenburg till president i republiken Tyskland, ett beaktansvärt symptom på hur stark reaktionen återigen har blivit i detta land. I England efterträdes en kortvarig arbetarregering av en ren högerregering med en mot arbetareklassen rent fientlig hållning, som vi bevittnat under generalstrejken. I Frankrike råder svävande regeringsförhållanden, en nästan ständig regeringskris, men utan utsikt under närmaste tid att arbetarna skulle kunna ta makten, och den franska politiken bär alltjämt ett starkt militaristiskt och imperialistiskt drag. Det är egentligen endast här uppe i Skandinavien, som arbetareklassen bibehållit en politiskt ganska stark ställning: vi ha ju socialdemokratiska regeringar i Sverige och Danmark, men de äro dock parlamentariska minoritetsregeringar, därför starktbeskurna i sina möjligheter att kunna uträtta någonting, och deras saga torde ej bli långvarig trots den moderation som ställningen tvingat dem att ålägga sig över hela Europa är det svart eller mörknar det — själva Sovjet-Ryssland har slagit in på en ekonomisk reträttlinje, som alltmer närmar det en kapitalistisk statstyp. Och i Amerika härskar dollarn oinskränkt. Samtidigt visar folkförbundet sin inre svaghet och har nyligen genomgått en kris, som vittna om i hur ringa grad någon verklig folkförsoning kommit till stånd eller kan existera under kapitalistiska rivalitetsförhållanden. Faran för nya krig är icke helt borta. Vi befinna oss icke längre i en revolutionär uppgångstid, då arbetarklassens makt är i hastigt växande, utan tvärtom: kapitalismen innehar nu offensiven och säker pressa arbetarna tillbaka i ekonomisk och politisk trældom och har mångenstädes redan lyckats i detta uppsåt.

Detta bekymmersamma läge har helt naturligt en mäktig återverkan på arbetareklassen och dess skilda riktningar. Det ställer av sig självt överallt frågan om en proletär samling på dagordningen. Det spørsmålet reser sig för alla tänkande arbetare: är det icke nödvändigt och skall det ej vara möjligt att under dessa förhållanden åstadkomma en enad front som den enda förutsättningen att slå fienden? Kunna vi ej bortse från det som en gång splittrat oss, försyndelser i det förflutna eller spørsmål som icke nu äro aktuella — t. ex. frågan om den proletära diktaturen; t. o. m. bolsjevikerna, de revolutionärt mest förhoppningsfulla, erkänna att situationen i Europa kar! knappast bli revolutionär på årtionden — för att i stället ena oss om vad som förenar alla: kampen för dagens nödvändigheter, hävdandet och förbättrandet av arbetarnas omedelbara levnadsstandard och försvaret för de demokratiska och socialpolitiska vinster, som krigs- och revolutionsåren medfört åt arbetareklassen, framför allt åttatimmarsdagen, och genomförandet av viktiga reformer på socialförsäkringens område?

Ingen kan bestrida, att en sådan ening är nödvändig, och alla erkänna, att den borde vara möjlig. Vad är det som då gjort, att den endast delvis har blivit genomförd? Klass-samlingens svåraste hinder i detta nu är otvivelaktigt den kommunistiska Internationalen. Den är en International endast till namnet. I verkligheten består den av *ett* parti, det ryska kommunist-

partiet, bolsjevikerna, som håller en rad filialer i andra länder under namn av kommunistiska partier, vilka dock alla äro beroende av och måste följa direktiven från den ryska ledningens sida.. Och den står absolut oförsonlig gentemot de strävanden till återställande av arbetare-rörelsens enhet, som med allt starkare kraft framträda i Västeuropa.

Bolsjevismen och Ryssland.

Den ryska bolsjevismen är en rörelse på både gott och ont. Onekligen har den i Ryssland utfört en historisk gärning, som kommer att sätta spår efter sig för århundraden: det är bolsjevikernas förtjänst mer än andras, att tsarismen slutgiltigt likviderats och att även borgarväldet och kapitalismen blivit slagna, om för alltid återstår att se. Det är sant att läget i Ryssland ännu är mycket svårt för folkmassorna men en jämförelse med Västeuropa är av naturliga skäl utesluten och skulle vara synnerligen orättvis med hänsyn till de vitt skilda förutsättningarna för en nyordning. Sovjet-Ryssland är varken så hemskt dåligt, som borgerliga skribenter — nu senast prof. Karlgren — velat göra gällande i skildringar, som 'äro färgade av betraktarens på förhand givna partiska inställning; ej heller erbjuder det sådana paradisiska utsikter, som en del resenärer från arbetarehåll berätta för oss efter en blixturné p sex dagar genom landet under omsorgsfull bolsjevikisk ledning. Några hållpunkter för bedömande av den ryska befolkningens levnadsstandard' kunna vi få ur bolsjevikernas egen statistik, varur några siffror må anföras efter Stalin på senaste partikongressen:

Enligt Stalin räknar Ryssland för närvarande 7 millioner lönarbetare, av vilka 1,200,000 äro lantarbetare. Produktionen har varken inom industrin eller jordbruket nått upp till förkrigsnivån utan uppgår till c:a 71 % av denna men befinner sig i stigande. Härav följer, att den allmänna levnadsstandarden icke kan vara bättre än före kriget, även om man tar i betraktande att den privatkapitalistiska utsugningen väsentligen upphört. Enligt Stalin utgör den genomsnittliga reallönen för den ryska lönarbetaren 1 Rubel 25 Kopek, i svenskt mynt kr. 2: 50 pr dag eller c:a 60 kr. i månaden — en lönestandard, som uppenbart ligger vida lägre än den västerländske arbetarens. Arbetslösheten är relativt stor och omfattar för närvarande 715,000 arbetare. Enbart dessa siffror tala ett tillräckligt tydligt språk om det faktiska läget i Sovjetryssland, och det är meningslöst att söka idealisera det. Men lika orättvist vore att kasta skulden för den fattigdom, vari ryska folket fortfarande lever, på sovjetregimen. Att ett folk, som har att dragas med sviterna av det tsaristiska vanstyret, av krig, inbördeskrig, världsblockad och missväxt, endast långsamt kan resa sig ur sitt elände, ligger i sakens natur. Låt vara att bolsjevikerna även i sin inre politik begått många missgrepp, och inte minst har deras hållning till de andra riktningarna inom arbetarevärlden varit ägnad att skada dem, låt vara att i Ryssland icke är genomförd någon socialism utan en statskapitalism på ett ännu mycket experimentellt stadium, så må icke bestridas, att bolsjevikerna allvarligt sökt reorganisera det produktiva livet till gagn för det arbetande folket, och om de endast i ringa grad lyckats förverkliga sina strävanden, så beror det främst på objektiva förhållanden som varit dem övermäktiga.

Bolsjevismen och Västeuropa.

Men även den, som är villig att ge detta relativa erkännande åt bolsjevismen i fråga om dess verksamhet inom Ryssland kan ej undgå att konstatera, att dess uppträdande i västerlandet givit uteslutande negativa resultat för arbetareklassen. I två hänseenden har den varit till skada. Dels har bolsjevismen sökt här inplantera en huvudlös och fördärvlig kupptaktik, gående ut på, att små väpnade grupper utan att ha stöd av proletariatets massa skulle kunna rycka till sig statsmakten och slå kapitalismen. Bolsjevismen förnekar visserligen teoretiskt denna tanke men inte dess mindre praktiseras den av de bolsjevistiska partierna på tillskyndan

från Moskva. Man behöver endast nämna Estland, Bulgarien och Tyskland för att ha de mest typiska utslagen av denna taktik för ögonen, där de kommunistiska partierna emot sina ansvariga ledningars bättre insikt och vilja drevos till omogna revoltförsök, som dränktes i blod och där följderna gått ut över icke endast kommunismen utan arbetarerörelsen som helhet och även den borgerliga demokratin. På detta sätt har bolsjevismen, inte minst och allra viktigast i Tyskland, genom de dåraktiga tilltagen i mars 1921 och oktober 1923, arbetat reaktionen i händerna även valet av Hindenburg måste tillskrivas dem. Dels har bolsjevismen vidare i sin verksamhet inåt, inom arbetarerörelsen, fört in samma kupp- och splittrings-metoder, som känneteckna dess verksamhet gentemot borgardömet. Och dessa metoder som stegrats till ett rent sjukligt raseri, ha gått ut över ej blott deras motståndare inom rörelsen såsom socialdemokratin och syndikalismen utan i om möjligt än högre grad riktat sig mot deras egna partier, så snart där spårats den minsta avvikande mening från den officiellt fastslagna trosbekännelsen. Bolsjevismen har nämligen en helt annan organisatorisk teori än andra riktningar av arbetarerörelsen. Hos oss andra brukar det vara så, att om skilda meningar uppstå i en viss fråga — och ingenting är ju vanligare — så diskuterar man den, och när avgörandet skett böjer sig minoriteten för majoritetens beslut och därmed anses saken utagerad. I regel söker man utjämna de förefintliga motsättningarna, man gör en kompromiss och man strävar till det yttersta att bevara enheten. Bolsjevismen går fram på ett helt annat sätt. Där blåses den minsta tvistefråga upp till de allra största proportioner, man söker vidga och fördjupa striden i det man drar de yttersta tänkbara konsekvenserna av de olika ståndpunkterna, så att klyftan hälst blir oöverstiglig, och om den, som då till äventyrs har kommit i minoritet, icke gör en formlig avbön och avsvär sin övertygelse som en farlig och avskrädd villfarelse samt villigt tar en kåkstrykning som rättvist straff för sitt misstag, så bär vägen ut, och man spränger utan betänkande partiet. På detta sätt har den kommunistiska Internationals hela historia blivit historien om en oavbruten rad av inre strider, utmynnande i partiernas sprängning eller vissa ledares, grupper, eller hela partiernas uteslutning ur den kommunistiska Internationals, ofta nog på grund av tvister som ha en ytterst dogmatisk eller personlig karaktär. Splittringen har blivit ett med bolsjevismen, och var den drar fram lämnar den som ofrånkomligt resultat en sönderlagen revolutionär rörelse, en splittrad arbetarerörelse, ett vilt hat mellan skilda fraktioner av denna rörelse och till följd därav en försvagad arbetareklass. För den, som en gång trott, att bolsjevismen, modifierad efter förutsättningarna för en revolutionär kamp i Västeuropa, skulle kunna bli klasskampens samlingsfana även här, är det smärtsamt att se dess urartning och nödgas konstatera den: men den sanningen är nu påtaglig för var och en.

Bolsjevismens splittringsmani en rysk nationalprodukt.

Det är svårt att förklara denna egendomliga splittringsmani, som ofta förefaller oss gåtfull och obegriplig, annat än som en frukt ur den specifikt ryska och österländska jordmånen. Den är utan tvivel ett typiskt uttryck för den ryska mentaliteten, för den ryska anden, för den ryska folkkaraktären med dess sammansättning på gott och ont. Är ryssen å ena sidan idé-människan, entusiast, offervillig, älskvärd och godmodig, så bjuder fransidan av hans väsen på en ytterlig fanatism, en sekterisk läggning som omöjligt kan dra jämt med andra människor, smak för intrigmakeri och mullvaderi, och därjämte ett drag av grovhet och brutalitet, som på ett egendomligt sätt finnes kombinerat med den yttre vänligheten, denna dubbelhet som Runeberg så förträffligt karakteriserat i de odödliga orden om Kulneff:

”Han kysste och han slog ihjäl
med samma varma själ.”

Det är ryssen och det är bolsjevismen, tagen på kornet. Den kysser och den slår ihjäl med samma varma själ. Och den är inte så noga med vilketdera, snarare har den ett starkt begär att slå ihjäl den, som nyss varit utsatt för dess famntag. Själva det ryska språket ger oss en nyckel till bolsjevismens psykologi. Det är rikt på skällsord, skymford och smädelser av oöversättlig grovhet. Men sådana ord, brukade i vardagslag, förlora sin ursprungliga betydelse och tas inte länge bokstavligt: de bli så att säga uppmjukade och urvattnade genom det flitiga användandet. När sålunda bolsjevikernas polemik mot andra meningsriktningar inom arbetarerörelsen överflödar av mustigheter som förrädare, renegater, borgarklassens agenter, gulingar etc. etc., så menar man inte alls så illa som det låter utan det är snarare banala tilltalsord ungefär som vi säga bästa du, snälle vän o. s. v. På senaste världskongressen, när Sinoviev höll en vidräkning med de skandinaviska kommunisterna för deras socialdemokratiska tendenser och skulle exemplifiera socialdemokratins uselhet, talade han om ”skurken” Stauning i Danmark liksom den norska fackföreningsrörelsens nyss bortgångne ledare Lian eller en Branting naturligtvis också tituleras ”skurkar”, men dessa små titlar före namnen placeras ut med det älskvärdaste leende, som om man sagt dem en utsökt artighet. Det ingår nu en gång i den 'bolsjevikiska terminologin, förmodligen på grund av det primitiva föreställningssättet hos de efterblivna folkslag i östern till vilka den med förkärlek vänder sig, att karaktärisera alla motståndare inom rörelsen som bovar och banditer. Men, som sagt, det där tas inte mera högtidligt än när man titulerar droskkuskarna i Leningrad och Moskva för svinpälsar och bondlurkar, vilket betraktas som älskvärda smeknamn. Vi förstå då, att våra hemmabolsjeviker, som anstränga sig att tala ryska så gott de kunna, ej skola uttrycka sig på något vidare bildat eller civiliserat språk. De dra till med de värsta ryska skymforden men missförstå totalt situationen, när de inte begripa att vid översättningen göra den nödvändiga nyanseringen för att vad som på ryska ännu lifter säga sig och ljuder som ett tungomål inte skall på svenska likna ett oartikulerat vrål...

Hos bolsjevismen går också igen det typiskt ryska drag, som Dostojevski — denne utomordentlige skildrare av ryskt väsen — kännetecknar så: ryssen älskar att ställa till oreda. Och om detta gäller vardagslivets förhållanden, så tycks det i lika hög grad gälla samhället och arbetarerörelsen. Vad än bolsjevikerna lagt sin 'hand vid, när det gällt denna rörelse, så har det uppstått den värsta oreda, det största kaos, och ingen sysselsättning är dem sedan kärare än att teoretiskt klassificera denna oreda och dess yttringar och uppgöra schema för hur den fulländade ordningen skall kunna åstadkommas, allt medan de i praxis alltmer förvärra tillståndet... Besläktat med detta drag är väl den sekteriska läggningen och oförmågan att kunna samarbeta med andra. Den anförde författaren låter en av sina revolutionära typer utbrista: ”Jag kan låta korsfästa mig för mänskligheten, men jag kan inte uthärda att leva i samma rum som en annan människa i två dagars tid.” Där ha vi bolsjevismen livslevande. Vi kunna inte fränkänna dess bärare en sällsynt tapperhet och offervilja, som låter dem gå i döden för en idé, om så behövs, men samtidigt kunna de omöjligt uthärda en kortvarig samvaro ens med sina närmaste utan att komma i det vildaste gräl och inbördesstrid! De *måste* köra ut den de bo samman med, vem det vara månede! De *måste* splittra sig, *måste* isolera sig, samtidigt som de oavbrutet *tala* om samlagen, om kontakten med massorna etc. Och det finns intet spörsmål så obetydligt, att det ej kan ge uppslag till en bolsjevikisk splittringsaktion. Precis som de religiösa i Ryssland för några hundra år sedan förde ett häftigt inbördeskrig, som pågick i ett helt sekel, rörande frågan om Jesus skall stavas med J eller I och om korstecknet skall göras med två eller tre fingrar, så arrangera bolsjevikerna i våra dagar häftiga inbördesstrider i arbetarerörelsen, strider som till minst 90 % bestå av politiska spörsmål av motsvarande dogmatisk eller sekterisk innebörd.

Den proletära enhetsfronten som manöver.

Man förstår, att splittringen mellan bolsjevismen och den övriga arbetarerörelsen blir svår att häva under sådana förhållanden. Bolsjevikerna erkänna visserligen teoretiskt eningens nödvändighet. De säga liksom vi: läget är nu icke revolutionärt, blir det kanske icke på årtionden, ej ens i Tyskland, där förhållandena äro sämst för arbetaremassorna. Kapitalismen tränger på och har åter fått övertaget. Det gäller nu ett allmänt proletärt värn mot den kapitalistiska offensiven och för genomförandet av dagsfordringar, som alla arbetare av vilken riktning som helst äro ense om. Låt oss då åstadkomma en samling omkring dessa uppgifter. Bolsjevikerna ha i anslutning till en sådan tankegång givit parollen om proletär enhetsfront. Den skulle vara mycket förträfflig och ett steg till en verklig ening, om man menat allvar och ärligt sträfvade att utjämna de förefintliga motsättningarna och att på arbetaredemokratis grund återförenera den splittrade rörelsen. 'Men tyvärr: bolsjevikerna ha själva otaliga gånger förklarat, att enhetsfronten för dem är endast en *manöver*, en *taktik*, en *agitationsmetod*, i avsikt att komma i kontakt med de arbetaremassor, som de nu stå isolerade ifrån, men icke för att befrämja en verklig enhet utan för att stärka den kommunistiska sekrörelsen på de andras bekostnad, alltså i realiteten för att ytterligare främja splittringen. På fjärde kommunistiska världskongressen riktade sig Sinoviev, dess president, skarpt mot dem som hade uppfattat enhetsfrontens idé som åsyftande "en ärlig koalition" med de andra arbetarepartierna. "I agitationen är ett sådant talesätt tillåtligt", sade han, betecknande nog. "*I agitationen*"! Men om något kommunistiskt parti toge dessa agitationsfraser på allvar, då vore det liktydigt med en usel opportunism., som av Sinoviev gisslades på det våldsammaste.

"Vi uppfattade enhetsfrontens taktik" — sade han — "som strategisk manöver, men många partivänner begynte att tyda den som ett försök till ett förbund med socialdemokratin, som en koalition mellan alla arbetarepartier".

"Det har visat sig, att många partier och många partivänner icke förstått och icke ville förstå, att enhetsfrontens taktik för den kommunistiska Internationalen icke är något annat än en metod för agitationen och för att mobilisera massorna".

"En koalition av alla arbetarepartier, sådana som äro verkliga arbetarepartier som vi, och sådana som blott kalla sig arbetarepartier och objektivt äro borgerliga partier, är ett *nonsens*, en *förbrytelse*, en *kontrarevolutionär utopi* eller opportunism".

Det var mycket på en gång. Sinoviev sparar ej på kraftorden, vare sig det gäller vän eller fiende. Och man förstår, att när redan hans egna partivänner för honom te sig som förbrytare och kontrarevolutionära utopister, så skola glosorna knappast förslå, när det gäller att tvåla till fienderna!

Enhetsfrontens uppgift är sålunda: att *propagera eningen men realisera splittringen*. Och efter en sådan öppen hjärtig bekännelse inför hela världen tror nian ändå, att socialdemokratiska och syndikalistiska arbetare skola reflektera på detta anbud! Sade inte redan den vise Salomo, att det är fåfängt att lägga ut nät för fåglarnas ögon? I Sinovievs nät fastna inga fåglar men väl fly de förskräckta, när han lägger ut dem.

För att belysa enhetsfrontens karaktär av enbart en manöver i detta kommunistiska fåglafänges intresse framhåller Sinoviev, att taktiken skall endast tillämpas i de länder, där kommunisterna äro i minoritet men ingalunda där de äro i majoritet. Gentemot en del "vänster"-element, som motsatt sig parollen om enhetsfront, säger han nämligen ordagrant:

"Er behagar icke denna metod? Nåväl, då föreslår jag er en 'kompromiss': så snart som vi

vunnit det övervägande flertalet av de arbetande klasserna i ert land på er sida, så skola vi genast befria er från användandet av enhetsfronten. När ni nått en majoritet av proletariatets viktigaste lager, nå då kan ni tillåta er att förfara mindre ceremoniellt med denna taktik. Men läget är tills vidare i de viktigaste länderna ännu sådant, att vi icke äga denna majoritet. Vi måste förstå att träda fram till massorna sådana som de äro, att vinna dem, att leda dem in på den bolsjevikiska vägen, och sedan kunna vi modifiera saken”.

Med oblygare uppriktighet har ju ingen kunnat avslöja hela falskheten och humbugen i den bolsjevikiska enhetsparollen, och man kan endast förvåna sig över enfalden hos dess upphovsmän som tro, att de andra riktningarna inom arbetarerörelsen icke ha öron att höra med eller ögon att se med.

Enhetsparollen splittrar kommunismen själv.

Nog är det en ödets ironi, att den paroll som föregavs åsyfta enighet med världens övriga arbetare, ehuru syftet var det motsatta, vände sig till en splittringsanledning inom bolsjevismen själv. Som av det redan anförda framgår, voro både ”höger” och ”vänster” inom den kommunistiska Internationalen ur skilda synpunkter motståndare till enhetsparollen i Sinovievs utformning, och det uppstod en inre strid som pågår ännu över frågan: vad menas med den proletära enhetsfronten? Vid varje kongress, varje konferens, varje exekutivmöte diskuteras ivrigt detta spörsmål utan att man kommer till någon gemensam klarhet trots att ändlösa resolutioner varje gång antagas för att upplysa de okunniga om den rätta tolkningen. Det har blivit en tvist ungefär lika enveten som den, om Jesus skall stavas med J eller I. Sinoviev fördömer allt och alla — ännu efter fem år har det icke inträffat, att man erkänt, att ett enda kommunistiskt parti utanför Ryssland har förstått att riktigt propagera enhetsfronten — och i Ryssland skall den ju icke tillämpas eftersom där bolsjevikerna äro i majoritet! Alla ha de missförstått den, alla ha begått, de svåraste fel vid dess propagering, alla måste söka lära sig dess rätta användning. Enligt Sinoviev & C:i tyckas de bolsjevikiska partierna ha mycket svårt att lära sig bli skojare — en tes, som dock strider mot all erfarenhet. Om skojet misslyckas, så bör man dock icke slå pianisten, som gör så gott han kan — felet är mera lärarens än lärjungens. Ännu på senaste ryska partikongressen i december 1925 klagade en av Sinovievs närmaste män i Komintern, Manuilski:

”Vår svåraste sjukdom .är för närvarande oförmågan hos våra unga kommunistiska partier att använda enhetsfronttaktiken”.

Och Smidt förklarade:

”Underskattandet av parollen om enhetsfronten visade sig särskilt i länder som Sverge, Norge, Finland och Danmark”.

Icke ens våra egna hemmabolsjeviker ha sålunda begripit den underfulla läran om proletär enhetsfront, som de i sitt anletes svett dagligen och stundligen predika för svenska arbetare - deras egna arbetsgivare ge dem ett blankt underbetyg. Hur i all sin dar skola de då kunna begära, att vi andra skola acceptera en paroll, vars innebörd de icke själva ha förstått. Och sannerligen visar sig salig Dumbom som en vis man, när han fällde de ryktbara orden, att det är icke lätt att begripa vad ingen mänska kan förstå.

Kanske har kamrat Losovski, den s. k. röda fackliga Internationalens ordförande föreställt sig, att han med sitt anförande på senaste exekutivmötet 1 mars i år skulle reda upp den dunkla situationen, när han spände alla sina krafter för ”en hård kamp för enheten” (!), en kamp som utkämpats på sex spalter i Folkets Dagblad Politiken. Kamrat Losovski har nämligen gått på

jakt efter de kommunistiska partiernas fel i fråga om enhetsfronten, och bytet har verkligen blivit inbringande — han har funnit icke mindre än 22 stycken, och det skulle vara syndigt att förtiga dem.

Dessa fel äro, säger Losovski:

1) överskattandet av de egna och underskattandet av motståndarnas krafter, 2) överskattandet av motståndarnas krafter, 3) misstro om arbetareklassens förmåga, 4) oantagliga krav som villkor för gemensamma aktioner, 5) ledarförslag utan mobilisering av massorna, 6) enhet till varje pris, även på bekostnad av de egna principerna; så har det varit i många fall i Jugoslavien och Rumänien, 7) passiv hållning gentemot kommunisternas uteslutande ur fackföreningarna, 8) otillräcklig framdragnings av socialdemokratiska och partilösa arbetare till enhetsorganen, 9) fientlig hållning mellan de kommunistiska och de socialdemokratiska arbetarna, 10) alltför långsamt genomförande av enhetsfrontbesluten; sålunda börjar det tjeckoslovakiska partiet först nu att genomföra enhetsfrontbesluten, och i Tyskland befinner sig skapandet av en vänsterflygel först på begynnelsestadiet, 11) enhetsfront endast mellan kommunister av olika organisationer, och icke med partilösa och socialdemokratiska arbetare, 12) enhetsnervositet, alltför snabb upplösning av självständiga organisationer, som t. ex. Tysklands självständiga lant- och byggnadsarbetareförbund, 13) ensidig bestämning av frist för sammanslutningen, 14) otillräckligt förknippande av enhetsförslagen med aktuella behov hos arbetarmassorna, 15) ersättande av frågan om en förening mellan Profintern och Amsterdaminternationalen med frågan om de ryska fackföreningarnas anslutning till Amsterdam; se i engelska kommunistiska partiets resolution. Jag hoppas att efter informationsbrevet från R. K. P:s centralkommitté ingen oklarhet mera råder i denna fråga, 16) värvande av nya medlemmar för de reformistiska förbunden, ehuru de revolutionära fackföreningarna är sammanslutna nationellt, som t. ex. i Tjeckoslovakien, 17) likvideringsstämming gentemot Profintern och till densamma anslutna organisationer, 18) underskattande av svårigheterna i kampen om enhetsfronten, därav besvikelse och misstro om enheten, 19) ingen systematisk kamp för enheten, 20) otillräcklig smidig behandling av oppositionsrörelsen, 21) användande av samma polemiska metoder före sammanslutningen på enhetsfront och under gemensamma aktioner, 22) oförmåga att under strejker upprätta en enhetsfront, samla de mest aktiva elementen och visa att partiet uppbygger allt för segern.

Kommentarer till detta dråpliga aktstycke äro egentligen överflödiga. De ge bilden” av den hopplösaste förvirring, av det absoluta kaos inom den kommunistiska Internationalen själv, vars verksamhet tycks uteslutande bestå i f e l, och det är ju då heller inte underligt, att den marscherar baklänges med snabba steg. Samtidigt ger kamrat Losovskis yttrande det yppersta belägg på det avsiktligt humbugsmässiga ifrån bolsjevikernas sida i hela parollen och bestyrker Sinovievs beryktade ord om enhetsfronten som blott en manöver.

Striden i det ryska bolsjevikpartiet.

Inom det ryska bolsjevikpartiet själv råder en sådan motsättning, en sådan söndring och tillämpas sådana metoder, att den yttre enhet som trots allt upprätthålles är av rent mekanisk natur och endast möjliggjord genom diktaturens järnband, som hindrar uppkomsten av varje annat arbetareparti likaväl som av något borgerligt parti. Partiets hela historia är historien om de oerhörda inre strider. Från de senare åren minnas vi den kamp, som nyligen fördes mot Trotski från partimajoritetens sida, en kamp vars häftighet under normala förhållanden ovillkorligen skulle ha lett till partiets sprängning. Trotski hade hävdad vissa särmeningar i fråga om partidemokrati och Sovjetrysslands ekonomiska politik. Han kom i minoritet, böjde sig och förklarade sig lojalt skola efterkomma partiets beslut. Men det hjälpte ej. Liksom i den

katolska kyrkan fordrade man syndabekännelse och avsvärjande av den övertygelse, som han hade i de nämnda stridsfrågorna, och när så ej skedde, avsattes han från krigsministerposten och en allmän utrensning av hans anhängare begynte från ledande befattningar eller ur partiet. När den beryktade ExR gästade Sverige sommaren 1924 för att å exekutivens vägnar slå sönder den kommunistiska rörelsen i vårt land och det gentemot honom framhölls det vansinniga i den bolsjevikiska splittringstaktiken genmälte han karaktäristiskt nog: ”Det här är ju rena barnleken. Ni skulle varit med i Ryssland, när vi förde kampen mot Trotski. Då var striden så häftig, att hela sovjetapparaten upphörde att fungera under tre månaders tid.” Det var för honom idealet av en partidiskussion! Hela statsmaskineriet avstannar, produktionen upphör, allt står stilla — endast diskussionens vågor gå höga: i tre månaders tid sysslar man enbart med att diskutera för eller mot Trotski! Där ha vi den sanna bolsjevismen. Den försmår brödet, levande av alla de ord, som utgå från dess mun under de eviga partiträtorerna ...

Och knappt var striden mot Trotski, revolutionens ojämförligt största personlighet efter Lenins död, avslutad, knappt hade Trotski degraderats, smädats som en renegat och men-sjevik, hotats med uteslutning och belagts med munkorg, förrän en ny strid av lika förödande natur uppkommer i partiet. Det gäller denna gång Sinoviev, som tycks ha begått ännu svårare försyndelser mot bolsjevismens helige ande än Trotski och som från förutvarande anklagare och domare över alla andra plötsligt själv försattes i anklagelsetillstånd. Denna nyss försig-gångna strid kastar en blixtbelysning över läget i Sovjet-Ryssland just nu och må därför med några ord här beröras. Vari bestod Sinovievs stora brott? Jo, han hade i partiets huvudorgan Pravda publicerat en artikel, kallad ”Epokens filosofi”, vari han utan partistyrelsens vetskap förfäktade *likheten* som bolsjevismens närmaste paroll och uppgift. Han påvisade faran för en ny klassdifferentiering. Inom bondeklassen finnas tre klassgrupperingar redan: rika bönder, medelstora bönder och fattiga bönder — men revolutionens uppgift skulle ju vara att avskaffa klass-skillnaden. Inom arbetareklassen råder skillnad mellan kvalificerade och okvalificerade arbetare i lönehänseende. Böndernas politiska inflytande är minimalt, då diktaturen lägger praktiskt taget all makt i arbetarnas, eller rättare i det kommunistiska partiets händer. Här borde en demokratisering ske. Likaså borde partiet öppnas för ett större antal medlemmar — med sin nuvarande numerär på en halv million och lika många kandidater bildar det en alltför smal basis för den stora sovjetrepubliken på 130 millioner människor. Den tanke, som mest sysselsätter det ryska folket för närvarande, är *likheten*, — menade Sinoviev — och man måste kämpa mot de tendenser till uppkomst av en ny olikhet, som förefinnas och som leda bort från socialismen. Inte minst riktade han sig mot en paroll, som Bucharin för en tid sedan hade givit ut med ett citat av det gamla franska borgarordet: ”Beriken eder”, vilket han riktat till bönderna — dock hade Bucharin senare erkänt, att han begått ett fel och tagit tillbaka detta ord.

Man tycker, att från socialistiska utgångspunkter skulle icke vara så mycket att anmärka mot Sinovievs utläggning, och i varje fall borde det inte vara brottsligt i ett land med en föregiven socialistisk regering att hävda önskvärdheten att genomföra en större grad av likhet — det lär ju vara socialismens egentliga mål. Men Sinoviev fick veta, att han totalt missförstått situationen. Något större antal nya medlemmar i partiet ville man ej ha. Redan Lenin hade för flera år sedan motsatt sig en liknande tanke av Sinoviev då, och ett ord av Lenin i gångna tider löser alla frågor. Det var ganska komiskt, att den stackars Sinoviev, som alltid åberopar Lenin och vars alla tal till tre fjärdedelar bestå av citat av vad Lenin sagt — precis som prästernas predikningar huvudsakligen bestå av bibelcitat — han fick nu Lenin i skallen på sig med en väldig duns så att han så när tappade balansen. Ja, än mer. Hans forne vän Bucharin var nog elak att säga honom, att han icke alls begrep leninismen. Och ändå har Sinoviev givit ut dels

”Ryska kommunistpartiets historia” samt dels ett teoretiskt arbete ”Leninismen”, båda spridda i millioner exemplar och bl. a. använda som läroböcker i de kommunistiska partiskolorna. Nu fick han veta, att i dessa läroböcker finnes ”icke ett gram av leninism”. Det är sålunda dåligt beställt med presidentens i Komintern teoretiska insikter, och ändå skall han bolsjevisera alla kommunistiska partier. Bocken till trädgårdsmästare!

Om partiet ej fick demokratiseras, så stötte även Sinovievs övriga önskemål på obönhörligt motstånd. Hans bondeprogram tillbakavisades; någon likhet inombondeklassen kan ej för närvarande förverkligas. Icke heller inom arbetareklassen. Icke heller kan man mildra den proletära diktaturen eller ställa den på en bredare bas, som ger bondeklassen ökat politiskt inflytande. Och allra allvarligast fördömdes Sinoviev för att han propagerat likhet utan att först ha fått tillstånd av partistyrelsen att föra en sådan politik. Detta kan ju vara särdeles hugnesamt för våra oxkommunister att erinra sig, vilka göra anspråk på obegränsad rörelsefrihet t. o. m. inom fackföreningsrörelsen för separatkonferenser, separatparoller och separatledningar vid sidan av i laga ordning fattade avgöranden: i deras eget mönsterland får en kommunist icke ens agitera för socialismens mål likheten utan att först ha bett om lov och löst en licens hos höga partiledningen!

Sedan Sinoviev väl var slagen vidtog förföljelsen mot hans riktning. Den vanliga utränsningen begynte, och samtidigt avsvärjandet av villfarelserna och syndabekännelserna från de felande, som fyllde partiorganens spalter. Den inre tvekampen var så häftig, att i Leningrad, som i början stod på Sinovievs sida, tog hans tjeka sig före att häkta partimajoritetens ombud, som verkade på verkstäderna för denna majoritets uppfattning. Huruvida Sinovievs folk till gengäld häktades i Moskva förmåler ej historien — de sluppo kanske undan med förvisning till någon avlägsen landsända, bort till Turkestan eller Fjärran Östern, där deras inflytande icke kunde vara farligt och där de få stanna tills de gjort bot och bättring. Så går det till. Så desorganiseras och tuktas en motspänstig opposition, så kväses folk som ha djärvheten att mitt i den socialistiska republiken agitera för jämlikhet. Och så upprätthålles enheten i partiet.

Dock är det en och annan, som vågar betvivla, att ett parti av denna beskaffenhet är det rätta att utge sig som den proletära enhetens främsta målsman i den internationella arbetarrörelsen.

Den fackliga eningen — ett skönt äktenskap.

Om man betraktar bolsjevismens verksamhet på det fackliga området så finner man också där enahanda splittringstendenser, som på det politiska. På dess initiativ tillkom 1920 den s. k. röda fackliga Internationalen, som ställdes i motsättning till Amsterdaminternationalen, vilken skulle nedkämpas och tillintetgöras. Den röda fackliga var emellertid från början ett än större misstag och missfoster än de flesta andra av bolsjevismens avfallsprodukter. Men det betraktades länge som ett högmålsbrott att betvivla riktigheten och klokheten i detta steg att skapa en internationell facklig särorganisation, som måste komma att alldeles särskilt ställa fackföreningsfolket i harnesk mot den kommunistiska rörelsen. Författaren till dessa rader återgav på sin tid i Folkets Dagblad Politiken en tysk kommunist Kritiska betraktelser över denna röda fackliga. Denne tyske kommunist blev omedelbart därefter utesluten ur sitt parti och ur Komintern på grund av denna artikel: vår sak ställdes på framtiden men räknades senare som en försvärande omständighet, när dom föll på grund av andra brott. Så helig var den röda fackliga under de första åren. Men 1924 hade det gått upp för Sinoviev själv, att det bästa vore nog att söka den en hederlig begravning, dock på sätt som skulle möjliggöra dess återuppståndelse som en fraktion inom Amsterdam. . Medan parollen 1920 24 hade varit.: avbryt alla förbindelser med Amsterdam!, så föreslog Sinoviev på världskongressen 1924, att lösen i stället skulle bli: facklig ening, sammanslagning mellan Amsterdam och Moskva. Det

var ju gott och väl, om allvarligt menat, men när farhågor i sådan riktning uttalades av extrema tyska och italienska kommunister, vilka fruktade att Sinoviev ville ett verkligt "giftermål" med Amsterdam, så tillbakavisade han deras grundlösa inbillningar med följande dråpliga ord:

"Intet giftermål med Amsterdam. Om någon tror det upphör gemytligheten. Ifall jag föreslog ett giftermål med Amsterdam måste ni kasta ut mig. Det skulle jag göra med den, som verkligen önskade något sådant".

Och slutligen återkom han till bilden om ett giftermål, och försäkrade, att det skulle bli "ett giftermål, vid vilket Amsterdamarna skulle förlora minst hälften av sitt hår".

Sinoviev har här med den cyniska öppenhet, som sällan fattas honom, inför hela världen klarlagt den bolsjevikiska avsikten med den fackliga enhetsfronten: att vinna en bredare basis än nu för ett skärpt splittringsarbete mot den gamla fackföreningsrörelsen. Han bekräftar själv, att det endast är fråga om en manöver i kommunismens partiintresse men icke om en aktion i arbetareklassens helhetsintresse.

Önskade bolsjevikerna en facklig ening så vore ju intet lättare att åstadkomma. Utanför Amsterdam står egentligen blott de ryska fackorganisationerna — vad som i övrigt tillhör den röda fackliga är endast små spillror och splittror utan betydelse. Ingenting hindrar, att de ryska fackorganisationerna komma till Amsterdam, blott de godtaga de stadgar som denna International antagit för sin verksamhet. Därmed vore ju den fackliga enhetstanken realiserad. Men det är alldeles för enkelt för de bolsjevikiska hjärnorna, som älska krångligheten och det invecklade. Sinovievs program går i stället ut på, att både Amsterdam och den röda fackliga skola upplösas för att ersättas av en ny organisation, som skall grundas på en kongress av all världens fackorganisationer. Tanken att upplösa Amsterdam, som praktiskt taget omfattar hela den internationella fackföreningsrörelsen utom den ryska blott för att få med denna, är absurd, när målet tusen gånger enklare kan vinnas genom att de ryska fackorganisationerna blott anmäla sig till inträde i Amsterdam. Men detta kommunistiska krav ger ytterligare ett belägg på, att man icke avser att vinna någon enighet utan blott söker manövrera så, att det skulle bli Amsterdam som framstår som splittraren av fackföreningsrörelsen och fienden till enhet.

Att bolsjevikerna ingalunda övergivit denna Sinovievs ståndpunkt från 1924 framgår av det tal, som Losovski höll på senaste ryska partikongressen i dec. f. å. Där hävdade han precis samma synpunkter som Sinoviev och betonade uttryckligen att den röda fackliga icke skulle likvideras utan befästas, och han klandrade i sitt förut citerade tal vissa kommunistiska partier för tendenser till att vilja likvidera R. F. I. — detta var en av de 22 skönhetsfläckar, som han funnit på enhetsfronten! Än vidare sade han ifrån, att Moskvas lösen är: "ingen anslutning till Amsterdam utan agitation för enhetskongressen". Agitation!! Därtill inskränker sig i realiteten Kominterns program i den fackliga frågan. Agitation för enhet, realisation av splittring.

Det är sant, att det inom de ryska fackorganisationerna börjar höras enstaka stämmor i annan riktning. Tomski, landsorganisationens ordförande, påvisade under debatten i frågan på ryska partikongressen "det skadliga i att under enhetslösens mask styra hän mot en splittring och tro, att ingen märker vad som försiggår". Han djärvdes t. o. m. säga, att bolsjevikerna nog i alla fall finge "sakligt överväga om anslutning till Amsterdam", och han var så litet dogmatisk, att han förklarade, att "om arbetareklassens intressen kräva det, så gå vi in i vilken organisation som hälst — till djävulen eller påven."

Visserligen kan det synas en smula underligt, att de europeiska arbetarnas fackliga organisation förefaller bolsjevikerna lika otäck som djävulen eller påven, men i övrigt må det

ju hälsas med tillfredsställelse, om Tomskis yttrande får uppfattas så, att man börjar tröttna på det Sinovievska enhetsfrontspektaklet och vill slå in på en positiv linje. Kanske det även är ett uttryck för att de ryska fackorganisationerna skulle behöva stöd av sina broderorganisationer i det övriga Europa gentemot de alltmer framträdande kapitalistiska tendenserna hos den ryska sovjetmakten? Det är möjligen där skon klämmer. Å andra sidan kan man aldrig vara riktigt säker på de bolsjevikiska deklARATIONERNA, så van som man blivit vid all sköns dubbelspel från det hållet, och det är nog säkrast att vänta och se. I varje fall är Tomski ännu endast en ropandes röst, och man har ej funnit, att hans ord erhöLL något gensvar.

Fackliga vänsterblock.

Gärningar tala bättre än ord, och äro vi ovissa i anledning av de motstridiga bolsjevikiska orden, så må vi betrakta bolsjevismens gärningar. Här avslöjar den åter sitt dubbelansikte. Ty samtidigt med, att den med sådan iver för enighetens tal på läpparna ger den sina filialer order att överallt organisera "fackliga vänsterblock", en utvidgning av de kommunistiska cellerna i fackorganisationerna till att omfatta även "partilösa" och socialdemokratiska arbetare av allmänt-radikal läggning, vilka under skenfagra förespeglingar skola förmås att ta den oxkommunistiska nosgrimmans på sig. Den s. k. Göteborgskonferensen var ett led i denna verksamhet och typisk i iscensättning och förlopp för detta slags mullvadsarbete. Under förevändning att det gällde skärpa kampen mot strejkbryteriet och mot fascismen samt att påskynda arbetet för facklig ening sammankallades denna konferens, som fattar sina särskilda beslut, utger särskilda paroller och väljer en särskild ledning för en fortsatt aktion utan avseende vid landsorganisationens och fackförbundens i laga ordning valda ledningar eller de stadgar, som föreskriva hur de fackliga organisationerna skola arbeta. Var och en förstår, att ett dylikt organisationsvidrigt uppträdande i sina konsekvenser innebär en splittring av den fackliga rörelsen, och även om den yttre enheten bevaras betyder ett sådant framgångssätt skapandet av oreda, förvirring och anarki i de fackliga lederna och därmed ett väsentligt försvagande av den organisatoriska kampkraften.

Det bolsjevikiska fackliga splittringsarbetet, som ledes direkt från Moskva genom dess utsända agenter under vilka varje kommunistparti har att blint foga sig, är vida farligare för fackföreningsrörelsen än vad syndikalismen är eller någonsin varit. Ty den svenska syndikalismen befinner sig på ett närmande till den gamla fackföreningsrörelsen, sedan 15 års erfarenhet visat den, att dess speciella program — inga bindande avtal, decentralisation, sabotage — endast i ringa grad kunnat realiseras och rörelsen i praxis mer och mer måst tillägna sig den gamla fackföreningsrörelsens kampmetoder. (Det betyder inte, att ej åtskilligt finnes att reformera och förbättra i dessa metoder, endast att de dock i huvudsak varit de riktiga.) Men även där nyanser kvarstå i uppfattningarna om den bästa fackliga taktiken äro de ej längre så betydande, att man för den skull behöver upprätthålla skilda organisationer. Inom S. A. C. förmärkes också en försonligare stämning gentemot den gamla rörelsen, låt vara att emellanåt ännu rätt så häftiga konflikter blossa upp. Den som en tid följt syndikalismens huvudorgan Arbetaren och speciellt dess välredigerade ledareavdelning har där gång på gång kunnat finna klara uttryck för en vilja till facklig enhet, som visar att problemet så att säga teoretiskt är löst - man är inställd på en sammanslagning med den gamla fackföreningsrörelsen. Därifrån till det praktiska genomförandet är visserligen ännu ett långt steg, och ingen behöver blunda för att svårigheter på vägen ännu äro att övervinna, men konstateras kan dock, att återföreningen till en enhetlig fackföreningsrörelse i vårt land är *på marsch*. Då kommer oxkommunismen som ett nytt ännu farligare splittringsfenomen, betydligt mer målmedveten i sin söndringsvilja och gemen i sina metoder. Särskilt den personliga smutskastningen, konsten

att ta heder och ära av varje motståndare, har av denna riktning bragts till ett fulländat mästerskap. Ändamålet helgar medlen — denna jesuitiska grundsats är även bolsjevismens. Men dessa metoder, som äro lika främmande för våra kulturbegrepp som för en sund proletär moral, skulle komma hela arbetarörelsen att ruttna ner, om de ej med kraft och skärpa tillbakavisas av de ansvarsmedvetna arbetarna. Den första förutsättningen för den fackliga enhetens upprätthållande och stärkande är därför en fast front mot det bolsjevikiska mullvaderiet och splittringsarbetet, parad med ett positivt intresse för höjandet av de fackliga organisationernas stridsduglighet och kampkraft.

Bolsjevikpartierna organ för den ryska statsmakten.

Vad som gör den bolsjevikiska splittringsfaran dubbelt betänkelig är det sakförhållandet, som redan inledningsvis något berördes, att den s. k. kommunistiska Internationalen och den s. k. röda fackliga Internationalen äro helt och hållet underordnade det ryska kommunistpartiet och därmed den ryska statsmakten, vilket är samma sak, och denna statsmakt glider allt mer ifrån en socialistisk linje. Läget var ett annat vid den kommunistiska Internationalens start. Dels har sedan dess systematiskt utrensats de partier och enskilda medlemmar, som hade en självständig och från det bolsjevikiska partiet avvikande uppfattning rörande den kommunistiska Internationalens taktik och arbetsmetoder. Dels befann sig Sovjet-Ryssland då i en kritisk situation, som fordrade hjälp från alla arbetarepartiers sida oavsett politisk riktning: det gällde att hindra kontrarevolutionens seger. Dels sökte råds makten vid denna tid föra en socialistisk politik utåt och inåt, och låt vara att många missgrepp gjordes, så voro dock viljan och tendensen otvetydiga. Läget är nu ett annat. För det första hålla bolsjevikerna statsmakten fast med ett järngrepp politiskt och militärt synes deras ställning vara orubblig. För det andra ha de på det ekonomiska området slagit in på vägar, som undan för undan leda tillbaka en kapitalistisk regim, och denna reträtt pågår alltjämt. Och samtidigt blir Sovjet-Rysslands utrikespolitik mer och mer färgad av rent nationella, att ej säga nationalistiska syften, med undanskjutande av socialistiska strävanden. Det intima förhållandet mellan Sovjet-Ryssland och Mussolini med ömsesidiga kärleksfulla flottbesök kan just inte sägas vara uttrycket för någon revolutionär eller socialistisk utrikespolitik utan motiveras av nationella ryska statsintressen, och detsamma gäller hela denna sida av sovjetmaktens verksamhet. Den speglar ej längre den starka internationalism, på vilken Trotski som utrikesminister under revolutionens första tid gav så lysande prov.

Av detta ändrade sakläge framgår det ohållbara i, att en rad arbetarepartier ställa sig underordnade och beroende av denna ryska statsmakt, bolsjevikpartiet och dess pseudonym den kommunistiska Internationalen. Om någon till äventyrs skulle vilja göra gällande, att den kommunistiska Internationalen verkligen är överordnad även det ryska kommunistpartiet, så må det räcka att citera Sinovievs egna ord på senaste ryska partikongressen, där han uttryckligen förklarade att ”partikongressbesluten äro förutbestämmande även för den fortsatta ledningen av Komintern”. Med den autokratiska författning, som den kommunistiska Internationalen har, där presidenten faktiskt utser exekutivkommitté och denna faktiskt utser kongressen, så kunde Sinoviev utan tvekan garantera, att han skulle komma att genomföra i Internationalen vad hälst det ryska partiet fordrade. Det är också veterligt, att alla större avgöranden i Komintern föregås av beslut i det ryska partiets centralkommitté, och dessa beslut bli städse bekräftade och genomförda i Komintern på dess kongresser eller exekutivmöten — den som vågar mucka blir utesluten och förklarad vara ”renegat”. Sålunda är det ett faktum, att det ryska partiet icke, och ännu mindre dess statspolitik, kontrolleras av den s. k. kommunistiska Internationalen utan tvärtom: de kommunistiska partierna i andra länder

kontrolleras och ledas helt och hållet av det ryska kommunistpartiet och dess utsända agenter. De bli därigenom medvetet eller omedvetet ingenting annat än redskap åt de ryska nationella statsintressena i bolsjevikisk gestalt. Men ett sådant tillstånd är oförenligt med socialismens verkliga intressen.

Socialistiska arbetareinternationalen den verkliga samlingens bas.

Av de huvudsakliga skäl, som här utvecklats, har den kommunistiska Internationalen framstått som oförmögen att samla ens de revolutionärt och radikalt betonade arbetare, som den närmast vänder sig till, än mindre att kunna bli den fana för alla världens arbetare, som den också gör anspråk på att vara. Endast i den meningen kan den sägas främja den faktiskt pågående enhetsrörelsen, att den genom sin till absurditet och vanvett drivna splittringslusta pulvriserar sig själv och driver över till socialdemokratin även dem, som önskat en mera klassbetonad och socialistisk politik än den som präglat denna rörelse under det senaste tiotalet år. Och då under trycket av kapitalismens växande nya styrka och hänsynslöshet behovet av en proletär samling framstått allt tydligare, så har helt naturligt *den socialistiska arbetareinternationalen* blivit basen för denna samling i politisk mening. I den äro förenade icke endast den rekonstruerade andra Internationalen utan också den s. k. 2 ½ Internationalen, sammanfattningen av de vänstersocialistiska och oavhängiga partierna, samt slutligen en del kommunistiska partier och grupper, som avsplittrats från den kommunistiska Internationalen. Ännu återstå att vinna några betydande partier: det norska arbetarepartiet, det socialistiska partiet i Italien och den schweiziska socialdemokratin, men inom samtliga dessa finnes en bestämd tendens till den internationella eningens återställande, och man kan tryggt utgå ifrån, att det blott är en kort tidsfråga, när även de komma med, och den socialistiska arbetareinternationalen därmed blir ett lika starkt uttryck för arbetareklassens politiska ening som Amsterdam är det på det fackliga området.

Eningen i Sverge.

Om vi nu mot bakgrunden av denna allmänna betraktelse över läget till sist dröja något vid situationen i vårt eget land, så må först konstateras, att splittringen i den svenska arbetarörelsen icke trängt så djupt, som i vissa av de i kriget inblandade länderna, men den har dock satt märken både fackligt och politiskt och tidvis föranlett nog så häftiga inre sammanstötningar. Det ligger i sakens natur, att en ening måste befrämja den svenska arbetareklassens motståndskraft och kampduglighet. Även här blir den i viss mån en reflex av den motsvarande samlingsrörelse, som tydligt skönjes på borgerligt håll. Hur klasskampen skärpes, hur motståndet växer mot arbetarepartiet, dess regering och dess politik, mot hela arbetareklassens ekonomiska och politiska frammarsch, därpå ge de sista årens händelser allt talrikare belägg i Sverge liksom överallt annorstädes. Reaktionen är på marsch. Fackligt se vi denna borgerliga samling vid varje större arbetskonflikt: tänk på Sundsvall, Kalmar eller jättelockouten förra året, och man har bilden av en kompakt borgerlig opinion mot arbetarna. Försvarsrörelsen ger på sitt sätt ett symptom på den skärpta kampen. Man behöver icke, som oxkommunisterna, måla fan på väggen och säga: där ha vi fascismen livslevande inpå oss, för att ändå erkänna, att där finnes fröet till något, som under gynnsamma förhållanden kan komma att utveckla sig i sådan riktning, och det gäller att se upp. överståthållarens i Stockholm inköp för polisens räkning av kulsprutor är en händelse, som i detta sammanhang har ett särskilt intresse och kan ge anledning till eftertanke på arbetarehåll. På det socialpolitiska området se vi de borgerliga partierna å ena sidan motsätta sig och förhindra även de nödvändigaste och blygsammaste steg framåt, såsom när det gällde en första början till en arbetslöshetsförsäkring i vårt land, å andra sidan framträda försöken till en insnörning av de fackliga organisationernas

rörelsefrihet och kampmöjligheter genom lagstiftning mot s. k. samhällsfarliga strejker, införandet av obligatorisk skiljedom och liknande åtgärder i den s. k. arbetsfredens intresse. Och slutligen, icke minst betecknande, må observeras de tendenser till en avskrivning av själva den politiska demokratin, som göra sig gällande inom det borgerliga lägret. Man motionerar om återinförande av skattestrecken, om första kammarens reorganisation på en reaktionär grundval etc., och man för en systematisk kamp i riksdag och press för att diskreditera främst den socialdemokratiska regeringen men också hela det demokratiska statskicket. Må vara, att de borgerliga partierna ännu icke nått fullständig enighet om samtliga dessa sköna syften eller, rättare sagt, ett positivt program för deras realiserande, negativt äro de dock ense: nämligen i att omöjliggöra för arbetarepartiets regering genomförandet av även de måttfullaste reformer, och den tid torde ej vara alltför avlägsen då de därtill finna en positiv samlingslinje för gemensamt regeringsbildande, vars politiska kostnader skola få bäras av den svenska arbetareklassen.

Vill man ha riktigt reda på de hemligaste avsikterna på kapitalistiskt håll så skall man blott läsa hr Adrian Molins tidskrift "Det nya Sverge" eller hans nyligen utkomna bok "Kris. Till belysningen av svensk demokrati". Låt oss höra något av vad denne den svenska fascismens Johannes Döpare har att förkunna:

"Vår reaktion måste gälla den politiska demokratin. Och här kan ingenting prutas. Antingen — eller. Med eller mot massväldet. För eller mot sådana reaktionära reformer av folkrepresentationen, som taga övermakten från arbetareklassen, återställa jämvikten i samhället. Arbetareklassen måste ställas inför det avgörandet, vilket som för den själv är lyckligast: att maka åt sig i den maktställning majoritetsinnehavet kan ge den, dela makten med borgerskapet i en rationellt avvägd folkrepresentation, eller att vid det bakslag som eljes utan något tvivel förestår för demokratin, bli berövad, under den ena formen eller den andra, måhända hela sitt faktiska politiska inflytande."

Här är den reaktionära återgångslinjen med cynisk fräckhet uppdragen: med godo eller ondo skall demokratin bort! Trots att borgardömet ännu innehar majoriteten oaktat den allmänna rösträtten skall arbetareklassen tvingas att låta avskriiva "sin övermakt" (!) vid risk av, att den eljes med våld kommer att *helt* berövas sitt politiska inflytande. I kampen mot demokratin ser nu kapitalistklassen enda utvägen att kunna nedkämpa arbetarerätten och socialismen. Demokratin måste dö därför att den i sitt sköte bär arvingen socialismen.

Det är detta, farliga läge, som ropar ut till alla arbetare: enighet eller nederlag! Det var av denna situation, som det oavhängiga kommunistpartiet i vårt land drog konsekvenserna, när det tog initiativ till den nyss genomförda sammanslagningen med det socialdemokratiska partiet. Klart är att samlingen i Sverge måste äga rum på socialdemokratisk grundval, då detta parti har anslutning från det överväldigande flertalet av Sverges arbetare. Denna ening möjliggjordes också därigenom, att det socialdemokratiska partiet medger en vidsträckt rörelsefrihet inom partiets ram: en avvikande uppfattning, framförd i lojala former, är fullt tillåten, och det föranleder icke såsom inom Komintern uteslutning ur partiet för den, som icke i allo tänker lika med ledningen. Återföreningen har sålunda skett på grundvalen av det socialdemokratiska programmet, som med sin allmänna formulering väl kan rymma en socialistisk åskådning av skilda nyanser, vidare erkännandet av demokratin som den aktuella arbetsformen för vår rörelse — vilket den obestriddigen är, även om den icke skulle vara sista ordet i klasskampens utvecklingshistoria, samt rätten att verka för de särmeningar, som inom denna ram tilläventyrs hysas av enskilda medlemmar. Onekligen har eningen härmed lagts på en så bred arbetaredemokratisk grundval, att alla som äga den goda viljan till enighet skulle kunna vara med, och blott de som betrakta enhetsfronten som enbart en manöver och ett lurendrejeri i trånga gruppintressens tjänst ha anledning att fortfarande ställa sig utanför.

Deras sekrörelse är därmed dömd, arten av deras enhetsvilja avslöjad, de själva stämplade som obotliga fanatiker eller politiska bedragare. De bästa elementen ibland dem, de som kunna tänka och de som ha sinne för realiteter, skola en dag komma med, och de andra bli allt mer isolerade. Så går enhetsrörelsen sin väg oemotståndligt fram. Det närmaste politiska målet är att nå en fast majoritet i andra kammaren, stödd på en organiserad makt av industriarbetarna i förbund med landsbygdens jordproletariat och småbondeklass. Vi behöva ej tvivla på, att detta mål snart nog skall kunna nås, ty de arbetande klasserna äro dock den stora majoriteten av vårt folk, och att arbetarepartiet, frigjort från ett opålitligt och mången gång förrädiskt frisinnat "stöd" och sig själv nog, skall kunna föra en vida effektivare reformpolitik än nu ligger i sakens natur. Icke enhetsfronten i bolsjevikisk mening men den *ärliga proletära samlingen* skall ge arbetareklassen kraft att både segerrikt bestå i dagens kamp genom att slå den kapitalistiska offensiven tillbaka och ökade möjligheter att föra sin stora sak fram till den grundliga omdaning av samhället, som vår rörelse ytterst eftersträvar. I denna mening kunna vi säga med *Jaurès* vid det historiska tillfälle 1898, då de franska socialistiska partierna genomförde sin återförening:

"Att skapa socialismens enhet är att smida hammaren för den sociala revolutionen".

EFTERSKRIFT.

Den socialdemokratiska regeringens störtande.

Just vid pressläggningen av denna lilla skrift kommer som en drastisk bekräftelse till de sista sidornas skissering av det politiska läget i Sverge meddelandet om den socialdemokratiska regeringens störtande genom en samfälld borgerlig aktion i arbetslöshetsfrågan. Icke nog med att de borgerliga partierna omöjliggjorde den av regeringen planerade lösningen av arbetslöshetsförsäkringsfrågan vid innevarande års riksdag, låtande vårt land alltjämt stå i skamvrån vid. Bulgariens sida såsom de enda stater i Europa, där denna enkla sociala plikt ännu icke är erkänd. Nej, dessa partier ha också beslutat sig för att den tillfälliga allmänna hjälp som utgår till en del av de arbetslösa skall missbrukas som ett vapen i kampen mot fackorganisationerna och deras strävan att hålla arbetarnas levnadsstandard uppe mot den hårda kapitalistiska pressen nedåt. De borgerliga partiernas riksdagsbeslut i anledning av den genom gruvkonflikten i Stripa uppkomna situationen, eller konkretare sagt, i anledning av regeringens upphävande av arbetslöshetskommissionens beslut att hänvisa arbetslösa till det blockerade arbetet i Stripa, innebär helt enkelt ett sådant skärpande av dittills gällande direktiv, att arbetslösa allmänt skulle kunna komma att ställas i valet mellan att bli strejkbrytare eller att mista dem tillkommande 'arbetslöshetsunderstöd. De borgerliga partierna hävdade visserligen, att den socialdemokratiska regeringen handlat i strid med de gamla direktiven och att det därför nu endast gäller ett "förtydligande". Men bevisa detta påstående kunde och kunna de icke. Tvärtom har den socialdemokratiska regeringen med stöd av riksdagsuppgiften 1922 till full evidens bevisat, att den förfarit i fullkomlig överensstämmelse med det beslut, som då fattades av riksdagen. Om striden rört sig om ett lojalt hållande av den då skedda överenskommelsen skulle den socialdemokratiska regeringen aldrig kunnat fällas. Men det gällde för de borgerliga partierna något vida mer än en formell eller juridisk tolkningstvist av ett riksdagsbeslut. Det gällde ett spörsmål av utpräglad klasskaraktär, en arbetskonflikt till på köpet med syndikalistiskt inslag, och de "frisinnades" och "liberalas" frisinne och liberalism fördunstar alltid i det skarpa ljuset av en social konflikt. Där träder den naturliga skiljegränsen fram: borgare mot arbetare. Då bli Herodes och Pilatus vänner i den gemensamma kampen mot arbetareklassen. Det var denna gemensamhetskänsla som Stripa väckte till liv hos vännerna, som någon tid vandrat åtskils.

Den socialdemokratiska regeringen hade förra året ett visst stöd av de frisinna i den centrala frågan då: den Hammarsköldska härordningens likvidering. Och det var ju gott och väl. Men där var folkmeningen så stark även utanför socialismens leder, att det ej hade varit rådligt för de frisinna att komma ifrån sin uppenbara och under valrörelsen heligt besvurna plikt. Så understödde de regeringen, eller rättare, den socialdemokratiska regeringen fick äran att genomföra de frisinnades nedskrivningsprogram, och kanske bäst så, ty de frisinna hade väl aldrig kommit sig före att genomföra något själva — socialdemokratin tycks få sörja både för sig själv och för dessa avlägsna, fattiga gamla släktingar, som råka på allt värre politiskt obestånd... Men så snart den socialdemokratiska regeringen närmade sig de aktuella sociala frågorna, då voro de frisinna färdiga att falla den i ryggen och då undertryckte klassinstinkten även de blygsammaste känslor för humanitet och människovärde. Bliv strejkbrytare eller vi taga från dig ditt lilla arbetslöshetsunderstöd!, ropa de brutalt till de arbetslösa under applåder från hrr Sydow, Järte och Trygger.

Här rinner oss i minnet ett ord av Hjalmar Branting, värt att i detta sammanhang citeras. Han sade en gång i ett tal i början av nittitalet, där han gisslade den liberala opålitligheten:

»När de stora avgörande striderna komma och det gäller underklass mot överklass, få arbetarna lita blott på sig själva. En var, som icke står där på arbetareklassens sida och med den kräver omgestaltning av själva detta klassamhälles grundvalar, han blir förr eller senare en motståndare. Alla som lappa på det bestående Men vilja hålla på klassmotsatsen och privatkapitalet, de måste bekämpas av den klassmedvetna arbetarerörelsen, som stödd på socialdemokratisk upplysning och insikt om detta samhälles beskaffenhet och grundfel, Or sin bana rakt fram, utan att låta sig lockas varken till höger eller vänster. En var begriper att för näraliggande syften kan en samverkan ske med andra, som vilja detsamma, men skarpt måste den sanningen på samma gång fram, att dessa gårdagens vänner bli, även de, morgondagens motståndare.»

Om vi också icke stå omedelbart inför de ”stora avgörande strider”, varom Branting här siade, så har dock i den föreliggande situationen skett just den utfällning av ”underklass mot överklass”, där arbetarna blott få lita på sig själva. Och hans profetia om, hur gårdagens vänner komma att bli morgondagens motståndare, har till punkt och pricka slagit in. De liberala och frisinna vännerna från i går, bringade att bekänna färg — icke om socialismens genomförande, icke om socialisering eller industriell demokrati, icke om något attentat mot den heliga kapitalistiska äganderätten, utan rätt och slätt, om statens arbetslöshetspolitik skall göra strejkbryteriet till en medborgarplikt för arbetarklassen, avslöja sig som morgondagens motståndare, som fienderna av i dag. Så klarna klassmotsättningarna. Så får den svenska arbetareklassen ånyo en erfarenhet, av vilken den kan draga åtskilliga hälsosamma lärdomar. *Det antisocialistiska blocket har*, som hr Georg Branting nyss skrev i Socialdemokraten, *blivit en påtaglig verklighet.*

Mot detta block finnes endast ett försvar och en möjlighet till seger: en samling av arbetareklassen, en organisatorisk ening politiskt och fackligt på klasskampens grund. Må den Ekmanska ministären, som vill det onda, befrämja detta goda, och dess usla tillvaro skall icke ha varit helt förgäves!

Eskilstuna 1926. Tryckeriaktiebolaget Folket.